

Till Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till

ju.da@regeringskansliet.se

Remissyttrande över Justitiedepartementets
Utkast till lagrådsremiss – Skärpta krav för
offentliga biträden och höjda kompetenskrav för
tolkar i migrationsärenden

Ert diarienummer Ju2024/02299

Förvaltningsrätten i Göteborg har följande synpunkter på förslagen i utkastet till lagrådsremiss.

Behörighetskrav för offentliga biträden

Förvaltningsrätten tillstyrker förslaget om att behörighetskraven ska skärpas generellt i mål och ärenden där offentliga biträden förordnas. Förslagen om att generellt införa ett krav på kunskaper och erfarenheter samt särskild lämplighet framstår som väl avvägda och ändamålsenliga för att stärka den enskildes rättssäkerhet och bidra till en effektiv och enhetlig förvaltningsprocess.

Substitution av offentliga biträden

Förvaltningsrätten tillstyrker även förslaget om skärpta regler för substitution. Förvaltningsrätten anser dock att det bör framgå av lagtexten att en ansökan om substitution ska ges in snarast efter att behovet av substitution har uppstått.

De skärpta kompetenskraven kommer att medföra ett behov av utredning från rättens sida för att en ansökan ska kunna godkännas. Förvaltningsrätten

ser därför att det finns en risk för att ansökningar som ges in med mycket kort varsel inför eller vid en muntlig förhandling inte hinner utredas på ett tillfredsställande sätt. Vidare kan tveksamheter i behörighetsfrågan komma att fördröja handläggningen vid en muntlig förhandling och i värsta fall leda till att förhandlingen måste ställas in, oavsett om biträdet faktiskt uppfyller kompetenskraven eller inte. För att främja en effektiv hantering och motverka onödiga fördröjningar i handläggningen bör det därför framgå av lagtexten att en ansökan om tillstånd till substitution ska ges in snarast efter att behovet av substitution uppstod.

Generell obehörighetsförklaring

Förvaltningsrätten är positiv till förslaget att Migrationsverket och Polismyndigheten ska ges möjlighet att obehörighetsförklara olämpliga ombud och biträden. Utifrån nuvarande förslag till formulering i 13 kap. 11 a § utlänningslagen (2005:716), jämfört med 14 § förvaltningslagen (2017:900), anser förvaltningsrätten emellertid att det bör förtydligas om avsikten med bestämmelsen är att den ska motsvara vad som gäller enligt 48 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291). Förvaltningsrätten noterar att det i aktuellt avsnitt i utkastet hänvisas till 48 § andra stycket förvaltningsprocesslagen, men att den föreslagna bestämmelsen i 13 kap. 11 a § utlänningslagen skiljer sig lagtekniskt från denna bestämmelse.

Hantering av uppgifter om offentliga biträden och tolkar

Förvaltningsrätten tillstyrker förslaget att en ny ändamålsbestämmelse ska införas i utlänningsdatalagen (2016:27), som uttryckligen anger att Migrationsverket och Polismyndigheten får behandla personuppgifter för bedömning av en persons lämplighet för uppdrag som offentligt biträde eller tolk. Vidare har förvaltningsrätten ingenting att erinra mot vad som anges i utkastet angående längsta tid för behandling.

När det gäller frågan om sekretess anser förvaltningsrätten emellertid att behovet av specifika sekretessbestämmelser för uppgifter som Migrationsverket och Polismyndigheten behandlar om offentliga biträden och tolkar behöver utredas ytterligare.

Enligt förvaltningsrättens uppfattning kan en sammanställning av uppgifter om offentliga biträden och tolkar utgöra en allmän handling enligt 2 kap. 10 § andra stycket 1 tryckfrihetsförordningen.

Vad sedan gäller behovet av en sekretessbestämmelse anser förvaltningsrätten att utkastet inte innehåller en tillräcklig utredning och analys i detta avseende, utan att frågan snarare behandlas alltför översiktligt.

Förvaltningsrätten anser att en sammanställning av det aktuella slaget kan innehålla skyddsvärda uppgifter. Även om avsikten är att känsliga uppgifter enligt artikel 9 i dataskyddsförordningen inte ska behandlas kan en sammanställning av uppgifter om offentliga biträden och tolkar komma att innehålla andra uppgifter av känsligare art, såsom uppgifter om brott, vars röjande kan få negativa konsekvenser för den registrerade. I detta sammanhang bör det även framhållas att tillämpningsområdet för 21 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är svåröverskådligt samtidigt som vägledande praxis saknas. För att åstadkomma en rättssäker och enhetlig hantering bör därmed frågan om behovet av eventuella sekretessbestämmelser utredas ytterligare.

Utkastet i övrigt

Förvaltningsrätten har i övrigt inga synpunkter på förslagen i utkastet till lagrådsremiss.

Detta yttrande har beslutats av administrativa direktören Caroline Björk. Föredragande har varit administrativa juristen Minja Klevebrant och administrativa fiskalen Lisa Haikari.

Caroline Björk